

Hakemsiz Yazılar

Freelance Articles

PULMAN-XT Türkiye Ulusal Toplantısı Sonuç Bildirgesi

PULMAN-XT Türkiye Ulusal Toplantısı 16-19 Kasım 2002 tarihleri arasında Ankara'da yapıldı. Davetli 110 meslektaşın katılımı ile 18 oturumda gerçekleştirilen toplantıda, halk kütüphaneleri sivil yönetim, demokrasi, çok kültürlülük, dışlanmış gruplar (özel hizmet gerektiren gruplar), çocuklara ve okullara hizmetler, yaşamboyu öğrenim, iş yaşamı ve ekonomiye destekler, arşivler ve müzelerle ilişkiler, kitap dışı materyaller, performans ölçümü ve değerlendirmesi, mali kaynaklar ve fırsatlar, işbirliği ve ortaklıklar, telif hakları, dijitalleştirme, bütünlüğe otomasyon sistemlerinde gelişmeler, çokluortam dijital hizmetler ve hizmetlerin uyarlanması, dijital hizmetlere ve kaynaklara erişim konuları bağlamında ve PULMAN İlkeleri çerçevesinde tartışılarak, değerlendirilmiştir. Oturumlarda öncelikle, ilgili konudaki PULMAN İlkeleri değerlendirilerek anlaşılmaya çalışılmış, daha sonra yine ilgili konuda Türkiye'deki durum kısaca ele alınmış ve son aşamada hem PULMAN İlkeleri'ne dayanarak hem de Türkiye'nin kendine özgü koşulları dikkate alınarak tartışılan konularda Türk halk kütüphanelerine ilişkin yaklaşımın oluşturulmasına katkıda bulunacak ilkeler belirlenmeye çalışılmıştır. Ulusal toplantıya katılan yabancı konuklar PULMAN-XT sunuşu yapmış ve Avrupa Komisyonu'nun 6. Çerçeve Programı üzerine bir seminer vermişlerdir. Toplantının son günü Türkiye için geliştirilen "Pilot Proje", konunun uzmanları ve meslektaşlar tarafından tartışılmıştır.

Gerçekleştirilen oturumlarda yapılan tartışmalarla elde edilen genel sonuçları şöyle sıralayabiliriz:

1. Kendileri de demokratik kurumlar olan halk kütüphanelerinin Türkiye'de demokrasinin ve yurttaşlığın güçlenmesine katkıda bulunma işlev ve olanakları

kabul edilmelidir. Halk kütüphaneleri çok kültürlülüğün ve sivil toplumun gerçekleşmesine katkıda bulunmalıdırlar.

2. Tüm kütüphane ve bilgi hizmetlerinde “toplumsal katılım”ın bir politika önceliği olmalıdır. Bu bağlamda dışlanmış gruplara yönelik hizmetler güçlendirilmelidir.
3. Halk kütüphaneleri okullar, aileler, çocuklar ve diğer toplumsal grupların doğal ilişkileri nedeniyle yerel halk için birer buluşma noktası olmalıdırlar.
4. Kendileri aynı zamanda öğrenme kaynakları merkezleri olan halk kütüphaneleri, Türkiye’de yaşamboyu öğrenim alanına katkıda bulunma işlevlerini güçlendirmelidirler.
5. Halk kütüphanelerinin iş yaşamı ve ekonomiye destek verebilmeleri için uygun ve yeterli teknolojik donanım-yazılıma ve nitelikli personele sahip olmaları, üniversiteler, KOBİ’ler, ticaret odaları vb. kuruluşlarla işbirliğine gitmeleri gerekmektedir.
6. Halk kütüphaneleri alternatif ek kaynak yaratmaları yönünde desteklenmeli, bunun için gerekli yasal altyapı oluşturulmalıdır.
7. Halk kütüphanesi, arşivler ve müzelerin etkinlikleri ulusal, bölgesel ve yerel düzeylerde koordine edilmeli, kapsamlı bir bilgi envanteri oluşturulmalıdır.
8. Kütüphaneler Genel Müdürlüğü sağlama politikasında halk kütüphanelerine daha fazla inisiyatif vermelidir. Yine, bu politikada kitap dışı materyal alımı yaklaşımı güçlendirilmeli, bu materyaller halk kütüphanesi dermelerinde mutlaka yer almalıdırlar.
9. Halk kütüphanelerinin kurumsal başarılarının gerçekçi bir biçimde ölçülmesi ve bu ölçümde istatistik dışında ölçütler de geliştirilmesi gerekmektedir.
10. Halk kütüphanelerinin kurulması ve geliştirilmesi için merkezi yönetimlerin

yanı sıra yerel yönetimlerin de daha fazla sorumluluk üstlenmesi, böylece yerel yönetimlerin halk kütüphanelerini mali yönden desteklemeleri sağlanmalıdır.

11. Halk kütüphaneleri buldukları illerde bulunan diğer kütüphane türleri ile işbirliğine gitmelidirler.
12. Halk kütüphaneleri için bir telif hakları politikası geliştirilmelidir. Halk kütüphaneleri kamusal yarar ile fikri mülkiyet arasında denge kurma anlayışı temelinde hizmet vermelidirler. Bu bağlamda, telif haklarından doğan giderler halk kütüphanesi kullanıcılarına yansıtılmamalıdır.
13. Halk kütüphaneleri Türkiye’de dijital kültür mirası yaratma çabalarına destek olmalıdırlar.
14. Yeni teknolojik gelişmeler Bütünleşik Kütüphane Sistemleri üzerinde yaygınlaştırılmalıdır.
15. Halk kütüphanelerinin İnternet hat ücretlerinden indirimli olarak yararlanmaları sağlanmalıdır.
16. Halk kütüphaneleri e-devlet, e-Türkiye uygulamaları içinde görülmeli, sesini duyurmalı ve temelinde yer almalıdır.
17. Çağdaş bir Kütüphane Yasası çıkarılmalıdır.
18. Halk kütüphaneleri için temel sorun kaynağı sayılabilecek nitelikli (profesyonel) personeli bu kütüphanelere çekme, bunları tutma ve ekonomik yönden destekleme en önemli politika konusu olmalıdır.

Ayrıca, toplantıda yapılan Pilot Proje oturumunda, Proje kapsamına alınan Ankara, İstanbul ve İzmir İl Halk Kütüphanelerinin otomasyona geçirilmeleri için, uzman bir grup tarafından bu kütüphanelere yönelik bir “Proje Önerisi” geliştirilmesi düşüncesi benimsenmiştir.

Toplantı sonunda, ulusal toplantının başarılı geçtiği ve PULMAN İlkeleri'nin genelde kabul edilebilir olduğu ancak bazı konularda Türkiye koşullarının dikkate alınması gerektiği değerlendirilmiştir; kısa bir süre içinde "Halk Kütüphaneciliği Sempozyumu" düzenlenmesi, halk kütüphaneleri için acilen bir eylem planının yapılması, tartışılan bütün konularda halk kütüphanesi çalışanlarının sürekli ve düzenli bir hizmet içi eğitimden geçirilmeleri genel öneriler olarak öne çıkmıştır.